

С. В. Свищенко

Мала Данилівка

МАЛА ДАНИЛІВКА – селище Харківського (раніше смт Дергачівського) району Харківської області. Малоданилівській селищній раді підпорядковані села Зайченки, Караван, Лужок і Чайківка. Лежить на лівому березі р. [Лопань](#) (притока Уди, бас. Сіверського Дінця), у місці впадіння в неї Лозовеньки, яка ділить селище на 2 частини. Поблизу Чайківки – Лозовеньківське водосховище, поблизу Каравана – Караванські ставки. Знаходиться у передмісті Харкова та поблизу м. [Дергачі](#). Площа 3,04 км². За переписом населення 2001, проживали 7489 осіб (складає 88,9 % до 1989); станом на 1 січня 2015 – 8275; переважно українці. Залізничні станції: Лозовенька та Підміська. Поблизу селища проходить Харківська окружна автомобільна дорога, через неї – автомобільна дорога Харків–Дергачі–Золочів–кордон із РФ.

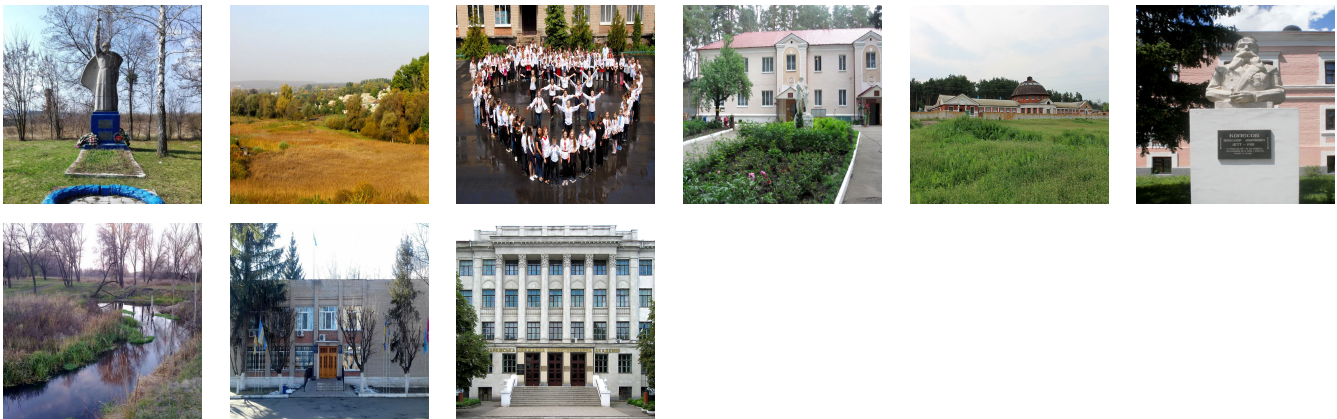
На думку дослідників, Малу Данилівку засновано наприкінці 17 ст. За народними переказами, назва походить від імені першого поселенця – козака Малого Данила. Історичною датою утворення вважають 1714, коли населений пункт уперше згадано у писемному джерелі – листі І. Захаржевського. Згодом у селі зведено дерев'яну церкву рівноапостол. св. Костянтина й Олени, а 1898 на її місці – муровану. Водночас зі становленням селища навколо нього виникла низка хуторів, зокрема Караван і Лужок. 1864 мешкали 233 особи, було 25 дворів, працював пивоварний завод. Під час воєнних дій наприкінці 1910-х рр. влада неодноразово змінювалася, у грудні 1919 остаточно встановлено більшовицьку. Жителі потерпали від голодомору 1932–33 (померли 146 осіб), зазнали сталінських репресій. У 1938–2023 – селище міського типу. У жовтні 1941 – лютому 1943 та березні – серпні 1943 – під німецько-фашистською окупацією. У 2-й пол. 1960-х рр. проживали 6,8 тис. осіб. Північна частина – колишнє сище Інститутське (приєднане у 2-й пол. 20 ст.).

Серед місцевих підприємств – ННЦ «Прогрес», Лужківський завод продтоварів, фермерські господарства, Дергачівське лісництво, підприємство «Декоративні культури», кінно-спортивна школа, а також ліцей, дитсадок, школа естетичного виховання (серед очільників – заслужений працівник культури України Л. Олешко), селищна бібліотека, амбулаторія. Діє церква святителя Іоанна Златоуста. Пам'ятка архітектури – конюшня з манежем (поч. 20 ст.).

У селищі також частково розташований Державний біотехнологічний університет (факультет ветеринарної медицини). До 2021 року на його місці діяла Харківська державна зооветеринарна академія (у 1847 було засновано Південно-західну землеробну навчальну ферму, 1854 її перетворено на вищу землеробну школу, 1911 – на середню сільськогосподарську школу, 1920 – на зоотехнікум, 1930 – на зоотехнічний інститут, 1960 – на ветеринарний інститут, 2001 – на зооветеринарну академію). На території закладу освіти – лісопарк площею 50,5 га, в якому зростають, зокрема, сосни віком 100–150 р. (закладений наприкінці 19 ст. О. Колесовим). У червні 2022 та кінці травня 2024 року внаслідок масованих ракетних ударів військ РФ пошкоджено будівлю університету.

Серед видатних уродженців – філософ, соціолог [О. Кузь](#), зоотехнік В. Патров, ветеринар [І. Панікар](#); етнограф, керамолог О. Щербань; актриса, народний артист України О. Сидоренко. Із селищем пов'язані життя та діяльність письменників Я. Мамонтова, Олександра Олеся, О. Слісаренка та К. Треньова.

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Рыбальченко Р. К. Край любимый. История поселка Малая Даниловка. Х., 2005;
2. Рыбальченко Р. К.. Край любимый. Малая Даниловка. Х., 2006;
3. Історія селища Мала Данилівка. Дергачі; Мала Данилівка, 2008.

Бібліографічний опис:

Мала Данилівка / С. В. Свищенко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2017. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-61023>. – Останнє поновлення : 2024.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).